

Handläggare
Marita Sundell
Telefon: 08-508 36 205

Till
Äldrenämnden
den 11 december 2018

Flexibel korttidsvård som anhörigstöd

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner rapporten avseende flexibel korttidsvård som anhörigstöd.

Ann-Christine Hansson
Förvaltningschef

Raili Karlsson
Avdelningschef

Sammanfattning

I utredningen *Profil-, intressent- och korttidsboende från 2017* re-
dovisades att önskemål förts fram av anhöriga som vårdar somatiskt
sjuka personer, att kunna få avlastning på samma sätt som är möjligt
på Pensionat Hornskroken och Pensionat Kinesen som vänder sig
till personer med minnessvikt eller demenssjukdom. I budget 2018
fick äldrenämnden uppdraget att utreda förutsättningarna för anhö-
rigstöd i form av korttidsvård motsvarande dessa verksamheter men
för personer med somatiska vård- och omsorgsbehov.

Stöd till anhöriga som vårdar en närstående är en angelägen uppgift
för staden. Anhörigvårdare har efterfrågat avlastning med högre
grad av flexibilitet än vad som idag kan erbjudas på stadens kort-
tidsboenden. Som modell för detta står Pensionat Kinesen och Pens-
ionat Hornskroken. De biståndsbeslut som fattas för vistelser där
gäller under en längre tidsperiod, antalet beviljade dygn per månad
för avlastning är angivet och plats kan bokas när behov uppstår, ofta
med kort varsel. Verksamheten är inriktad på anhörigstöd, miljön är
lugn och social samvaro sätts i centrum.

Äldreförvaltningen gör bedömningen att det är svårt att få en tydlig
bild av behovet utan att göra en fördjupad analys av önskemål och
behov hos de som idag nyttjar korttidsvård som anhörigstöd på sta-

dens korttidsboenden. Som beställarenheterna och anhörigkonsulenterna angett är det sannolikt att det finns ett mörkertal och att verksamheterna vid Hornskroken och Kinesen inte är väl kända. För att få ett bättre beslutsunderlag skulle en verksamhet kunna drivas i projektform med regelbunden uppföljning för att kunna följa både efterfrågan och utveckling av verksamheten.

Bakgrund

I utredningen *Profil-, intressent- och korttidsboende från 2017* redovisades att önskemål förts fram av anhöriga som vårdar somatiskt sjuka personer, att kunna få avlastning på samma sätt som är möjligt på Pensionat Hornskroken och Pensionat Kinesen. I budget 2018 fick äldrenämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för anhörigstöd i form av korttidsvård motsvarande pensionaten Kinesen och Hornskroken för personer med somatiska vård och omsorgsbehov.

Generellt fattas biståndsbeslut i form av korttidsvård som anhörigstöd i två former. Korttidsvård i form av *avlastning* kan beviljas den som vårdas av anhörig, som bor i gemensamt hushåll och som är i behov av avlösning. De biståndsbeslut som fattas för avlastning gäller för en specifik avlastningsperiod exempelvis sju dygns avlastning, en tillfällig period av vård- och omsorg. När behov av avlastning uppstår igen görs en ny ansökan. Korttidsvård i form av *växelvård* innebär att ett biståndsbeslut fattas som sträcker sig över en längre tidsperiod och som anger med vilken regelbundenhet avlastningen beviljats. Växelvård är således med regelbundet återkommande perioder, den närstående bor omväxlande hemma i sitt ordinarie boende och på ett korttidsboende.

För avlastning på Pensionat Kinesen och Pensionat Hornskroken utformas besluten med större flexibilitet. Biståndsbesluten gäller för en längre tidsperiod och omfattningen anges i antal dygn per månad som en plats kan bokas. Den anhörige eller den närstående kan sedan boka plats när behov uppstår och behöver inte göra en ny ansökan om bistånd.

Ärendet

Äldreförvaltningen har utrett förutsättningarna för anhörigstöd i form av korttidsvård motsvarande pensionaten Kinesen och Hornskroken för personer med somatiska vård- och omsorgsbehov.

Av socialtjänstlagen framgår att stöd ska erbjudas för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har någon form av funktionsnedsättning. I stadens riktlinjer för biståndshandläggning anges att korttidsvård ska finnas för den som vårdar en närstående, som bor i gemensamt hushåll, som är i behov av avlösning. Vikten av stöd till anhängvårdare understryks också genom stadens *Program för stöd till anhöriga 2017-2020*. Korttidsvård som anhörigstöd har således en viktig funktion att fylla.

Äldreförvaltningen har ställt frågan till stadens beställarenheter om nyttjandet av korttidsvård som anhörigstöd i form av avlastning och växelvård. Under en mätvecka i oktober 2018 hade 56 personer biståndsbeslut för korttidsvård i form av avlastning eller växelvård. De fick även en fråga om efterfrågan på mera flexibla beslut för avlastning i form av korttidsvård, liknande de för Hornskroken och Kinesen men för anhöriga till personer med behov av somatisk vård och omsorg. Generellt svarade beställarenheterna att det är relativt få som klart uttryckt detta behov men att det troligen finns ett mörkertal vad gäller behovet av avlastning för anhängvårdare. Några uppgav att anhöriga efterfrågar mera flexibilitet kring bokningen av boende och generellt mer flexibla beslut.

Frågan har också diskuterats med stadens anhörigkonsulenter. Gruppen var enig om att även för anhöriga till personer med somatiska behov av vård- och omsorg finns är det angeläget att smidigare kunna boka korttidsvård vid behov.

I dagsläget finns totalt 116 platser inom korttidsvård i staden. Stadsdelsnämnderna redovisade i sina regionala boendepaner 2019 att antalet korttidsplatser i stort sett motsvarade behovet. Satsningar som *Tryggt mottagande i hemmet* kan komma att minska behovet av korttidsplatser, framförallt platser för de som skrivs ut från slutenvården och behöver en tids återhämtning. Men mot bakgrund av den kommande ökningen av antalet äldre kan behovet av korttidsplatser komma att öka framöver, då framförallt som avlastning för anhöriga som vårdar en närstående.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningens planeringsavdelning. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 4 december och de fackliga organisationerna i äldreförvaltningens förvaltningsgrupp den 5 december. Det gemensamma för socialnämnd, äldrenämnd och överförmyndarnämnd, rådet för funktionshinderfrågor har tagit del av ärendet den 6 december.

Förvaltningens synpunkter

Äldreförvaltningen anser Stöd till anhöriga som vårdar en närstående är en angelägen uppgift för staden. Anhörigvårdare har efterfrågat en avlastning med högre grad av flexibilitet än vad som idag kan erbjudas på stadens korttidsboenden. Som modell för detta står Pensionat Kinesen och Pensionat Hornskroken. De biståndsbeslut som fattas för vistelser där gäller under en längre tidsperiod, antalet beviljade dygn per månad för avlastning är angivet och plats kan bokas när behov uppstår, ofta med kort varsel. Verksamheten är inriktad på anhörigstöd, miljön är lugn och social samvaro sätts i centrum.

Äldreförvaltningen anser att det finns möjlighet att, med befintliga resurser i form av korttidsvårdsplatser, avdela en enhet med platser specifikt för anhörigstöd. Verksamheten skulle kunna drivas i projektform med regelbunden uppföljning för att följa både efterfrågan och behov.

Jämställdhetsanalys

Antalet äldre ökar. I åldersgruppen 80 år och äldre är kvinnorna så gott som dubbelt så många som männen, cirka 12 000 män och 23 000 kvinnor. Många anhöriga utför ett omfattande och viktigt arbete för att vårda och stödja en närstående som är äldre, långvarigt sjuk eller har en funktionsnedsättning. De flesta av äldreomsorgens anhörigvårdare är kvinnor. Att utveckla anhörigstödet genom exempelvis flera avlastningsplatser ger inte några konsekvenser beroende på om det gäller en man eller kvinna. Däremot är det viktigt att vid biståndsbedömningen säkerställa att kvinnor och män får sina behov tillgodosedda, oavsett kön.

Bilaga Rapport - Flexibel korttidsvård som anhörigstöd, november 2018

Stockholms
stad

Rapport

**Flexibel korttidsvård
som anhörigstöd**

November 2018

stockholm.se

Korttidsvård som anhörigstöd
November 2018

Dnr: Äldrenämnden 3.1-472/2018

Sammanfattning

I utredningen *Profil-, intressent- och korttidsboende från 2017* framgår att önskemål förts fram av anhöriga som vårdar somatiskt sjuka personer, att kunna få avlastning på samma sätt som är möjligt på Pensionat Hornskroken och Pensionat Kinesen. Det som skiljer dessa båda verksamheter från övrig korttidsvård är att biståndsbesluten för vistelser där är formulerade så att de anger en längre tidsperiod under vilket beslutet gäller samt omfattningen dvs. hur många dygn under en månad som avlastning kan avropas. Den närstående eller anhörige tar sedan själv ta kontakt med någon av enheterna då behov av avlastning finns. Verksamheterna är utslutande utformade för anhörigstöd, miljön är lugnare än övrig korttidsvård och det sociala innehållet i dagen får en mera framträdande plats.

I budget 2018 fick äldrenämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för anhörigstöd i form av korttidsvård motsvarande pensionaten Kinesen och Hornskroken för personer med somatiska vård och omsorgsbehov.

Mot bakgrund av den kommande ökningen av antalet äldre gör äldreförvaltningen bedömningen att behovet av korttidsplatser kan komma att öka, bland annat som stöd för anhöriga som vårdar en närstående. Äldreförvaltningen anser det möjligt att, med befintliga resurser i form av korttidsvårdsplatser, avdela en enhet med platser specifikt för anhörigstöd. Verksamheten ska vända sig till de som vårdare en närstående med somatiska behov av vård- och omsorg. Biståndsbesluten kan utformas på samma sätt som för Kinesen och Hornskroken. Verksamheten kan bedrivas i ett lugnare tempo och enheten bör vara liten, 4-6 gäster. På detta sätt får anhörigstödet i form av avlastning en kvalitetshöjning. Dagen ges ett socialt innehåll och både den närstående och anhörigvårdaren står i centrum.

Verksamheten skulle kunna drivas i projektform med regelbunden uppföljning för att följa både efterfrågan och behov.

Flexibel korttidsvård som anhörigstöd

4 (12)

Innehåll

Sammanfattning	3
1. Bakgrund.....	6
2. Socialtjänstlagen (SoL).....	6
3. Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg	7
3.1 Korttidsvård som anhörigstöd.....	8
3.2 Avlastning på Pensionat Kinesen och Pensionat Hornskroken	8
4. Korttidsvård inom staden	9
4.1 Korttidsvårdens former	9
4.2 Utveckling korttidsvård	9
4.1 Pensionat Kinesen och Pensionat Hornskroken	10
4.2 Nyttjande av korttidsvård som anhörigstöd	10
4.3 Driftskostnad för korttidsvård.....	10
5. Behov av och efterfrågan på korttidsvård som anhörigstöd	11
6. Slutsatser	12

1. Bakgrund

Inom staden finns ett antal vård- och omsorgsboenden med särskilda korttidsenheter för bland annat anhörigstöd i form av avlastnings- och växelvårdsplatser. Biståndsbeslut för avlastning fattas per avlastningstillfälle exempelvis en period om sju dygns avlastning. Växelvård är med regelbundenhet inplanerade vistelser på korttidsvård exempelvis sju dygn per månad. Två korttidsenheter, Pensionat Hornskroken och Pensionat Kinesen, är verksamheter som vänder sig till personer med minnessvikt eller demenssjukdom. Det som skiljer dessa båda verksamheter från övrig korttidsvård är att biståndsbesluten för vistelser där är formulerade så att de anger en längre tidsperiod under vilket beslutet gäller samt omfattningen dvs. hur många dygn under en månad som avlastning kan avropas. Den närstående eller anhörigvårdaren tar sedan själv kontakt med någon av enheterna då behov av avlastning finns.

I utredningen *Profil-, intressent- och korttidsboende från 2017* redovisades att önskemål förts fram av anhöriga som vårdar somatiskt sjuka personer, att kunna få avlastning på samma sätt som är möjligt på Pensionat Hornskroken och Pensionat Kinesen.

Ett av uppdragen i utredningen 2017 var att bedöma behovet av korttidsvård. I utredningen gjordes bedömningen, mot bakgrund av den kommande ökningen av antalet äldre, att behovet av korttidsplatser kommer att öka, framför allt som stöd för anhöriga som vårdar en närstående. I budget 2018 fick äldrenämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för anhörigstöd i form av korttidsvård motsvarande pensionaten Kinesen och Hornskroken för personer med vård- och omsorgsbehov.

I denna utredning används begreppen *korttidsboende* för själva boendet och *korttidsvård* för den verksamhet som bedrivs inom korttidsboendet. Inom boendet finns *korttidsplatser*. *Anhörig* är den som ger omsorg, vård och stöd och *närstående* är den person som tar emot omsorg, vård och stöd.

2. Socialtjänstlagen (SoL)

Många anhöriga utför ett omfattande och viktigt arbete för att vårda och stödja en närstående som är äldre, långvarigt sjuk eller har en funktionsnedsättning. Utvecklingen har gått mot att vård och stöd

som ges möjliggör för fler att bo kvar hemma. Det innebär att många anhöriga får ett ökat ansvar. Det ansvar som anhöriga tar för sina närstående sker alltid på frivillig basis. Regeringen tydliggör i prop. 2008/09:82 att socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar eller stödjer närstående. En tydligare reglering infördes i socialtjänstlagen 2009. Syftet med lagändringen var att tydliggöra kommunernas skyldighet att ge anhöriga stöd. Det ska finnas en preventiv ansats i stödet för att förebygga att den anhöriga eller annan person själv blir fysiskt och psykiskt utsliten. Ett gott stöd till anhöriga handlar bland annat om den anhörigas behov av vila och möjlighet att få tid över för personliga angelägenheter.

Av 5 kap 10 § SoL framgår att socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har någon form av funktionsnedsättning. Stödet ska vara individuellt anpassat och utformat i samråd med berörda parter.

3. Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg

Korttidsvård utgör ett viktigt stöd för äldre i ordinärt boende och är en strategiskt viktig insats i takt med att många äldre bor kvar i ordinärt boende trots omfattande behov av omvårdnad.

I stadens *Riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg, 2017*, definieras korttidsvård som en kortare tids vård på ett korttidsboende, vanligen 1-2 veckors vårdtid men vid individuella skäl kan vårdtiden vara längre. Korttidsvård finns både med somatisk inriktning och med inriktning mot demenssjukdom.

Enligt stadens riktlinjer kan korttidsvård beviljas den som uppfyller något av nedanstående kriterier:

1. Den som har ett omfattande omvårdnadsbehov och där biståndshandläggaren anser sig behöva ytterligare bedömning om framtida behov och omvårdnadsinsatser än vad som framkommit vid vårdplaneringen. Syftet är att ge biståndshandläggaren bättre beslutsunderlag.

Flexibel korttidsvård som anhörigstöd

8 (12)

2. Den som bor i ordinärt boende och som tillfälligt är i behov av mer omfattande omvårdnadsinsatser för att mobiliseras. Syftet är att den enskilde återhämtar sig och kan återgå till bostaden.
3. Den som vårdas av närstående, som bor i gemensamt hushåll, som är i behov av avlösning. Syftet är att avlasta den som vårdar.
4. Den som bedömts vara i behov av vård- och omsorgsboende och som väntar på att god man eller förvaltare tillsätts. Syftet är att få en legal företrädare som kan avveckla den enskildes ordinarie boende och möjliggöra en flytt till vård- och omsorgsboende.
5. Den som har ett så omfattande behov av vård och omsorg att den enskildes individuella behov inte kan tillgodoses i den egna bostaden under en pågående bostadsanpassning. Syftet är att den enskilde kan bo kvar i sin ordinarie bostad efter korttidsvården.

3.1 Korttidsvård som anhörigstöd

I riktlinjerna anges att stadens ”*Program för stöd till anhöriga 2017-2020*” ska tillämpas i biståndshandläggning och i stöd till de som vårdar. Stödet till anhöriga ska kännetecknas av individualisering, flexibilitet och kvalitet. Stödet ska utformas utifrån bästa tillgängliga kunskap. I programmet anges att stöd och hjälp till de som vårdar en närstående kan dels ges genom insatser i hemmet exempelvis avlösning och hemtjänstinsatser men också genom att bli avlastad sin vårdarroll genom en tids korttidsvård på ett korttidsboende.

3.2 Avlastning på Pensionat Kinesen och Pensionat Hornskroken

I riktlinjerna anges också de två korttidsvårdsenheter Pensionat Kinesen och Pensionat Hornskroken, båda med inriktning mot minnessvikt och demenssjukdom. För vistelse på dessa fattas biståndsbeslut för en längre tidsperiod och med omfattningen angiven i maximalt antal dygn per månad. Det specifika med pensionaten Hornskroken och Kinesen är flexibiliteten, den närstående eller den anhörige tar själv kontakt med något av pensionaten när behov föreligger. En ny ansökan om bistånd behöver således inte göras.

I de fall det inte finns en ledig plats vid något av pensionaten när avlastning önskas, ska den anhörige och den närstående informeras om möjligheten att vända sig till biståndshandläggaren som kan erbjuda korttidsvård på annat korttidsboende.

4. Korttidsvård inom staden

4.1 Korttidsvårdens former

Generellt fattas biståndsbeslut i form av korttidsvård som anhörigstöd i två former. Korttidsvård i form av *avlastning* kan beviljas den som vårdas av anhörig, som bor i gemensamt hushåll och som är i behov av avlösning. Syftet är att avlasta den som vårdar. De biståndsbeslut som fattas för avlastning gäller för en specifik avlastningsperiod exempelvis sju dygns avlastning, en tillfällig period av vård- och omsorg. När behov av avlastning uppstår igen görs en ny ansökan. Korttidsvård i form av *växelvård* innebär att ett biståndsbeslut fattas som sträcker sig över en längre tidsperiod och som anger med vilken regelbundenhet avlastningen beviljats. Växelvård är således med regelbundet återkommande perioder, den närstående bor omväxlande hemma i sitt ordinära boende och på ett korttidsboende.

Särskilt biståndsbeslut för avlastning fattas för enheterna, Pensionat Hornskroken och Pensionat Kinesen som beskrivits under punkt 3.2.

4.2 Utveckling korttidsvård

Antalet korttidsplatser har minskat under 2018, från 143 i januari 2018 till 116 i november 2018. I boendepjan 2019 framkom att regionerna planerade en minskning med tio platser under 2018 då det platsantal som fanns motsvarade behoven. Med nya kunskaper, nya arbetssätt och organisationsformer utvecklas också verksamheterna. Ett exempel är stadens arbete *Tryggt Mottagande i hemmet* som kan förväntas minska behovet av platser för återhämtning efter sjukhusvistelse. Om minskningen av antalet korttidsplatser är en effekt av Tryggt Mottagande i hemmet är ännu för tidigt att säga. En utvärdering av verksamheten genomförs nu av Äldrecentrum och en rapport väntas inom kort.

I utredningen *Profil-, intressent- och korttidsboende från 2017* gjordes bedömningen att mot bakgrund av den kommande kraftiga ökningen av antalet äldre kan behovet av korttidsplatser komma att öka, framför allt som stöd för anhöriga som vårdar en närstående.

Korttidsvård som anhörigstöd kan ges vid samtliga korttidsboenden inom staden. I dagsläget finns inte centralt upphandlade privata platser för korttidsvård. Däremot köps ett antal platser genom individavtal hos privata aktörer.

4.1 Pensionat Kinesen och Pensionat Hornskroken

Dessa enheter för korttidsvård är speciellt utformade för stöd till anhörigvårdare. Verksamheterna vänder sig till personer med minnessvikt och/eller demenssjukdom. Den anhörige och den närstående bokar avlastningsplats när behov finns. De anhöriga upplever en större flexibilitet med dessa korttidsvårdsenheter. Finns inte en ledig plats när behovet finns kan anhöriga vända sig till biståndshandläggaren som erbjuder plats på annat korttidsboende.

Enheterna på Kinesen och Hornskroken ligger inom ett större vård- och omsorgsboende men är väl avskilda. Enheterna är små och familjära, fyra lägenheter och gemensamhetsrum vardagsrum på varje enhet. Miljön är utformad med syftet att skapa en ombonad och lugn atmosfär.

Enheterna är bemannade med undersköterskor som har särskild kompetens inom demensvård. Bemanningen är något högre än på korttidsvården i övrigt. På morgonen och fram till kl.13:00 tjänstgör två personal. Fram till kl.16:00 har enheten tre personal och därefter två personal på kvällen till dess att en nattpersonal kommer kl. 21:00. Sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut delas med det övriga vård- och omsorgsboendet liksom ledning och resurser för kosthållning.

4.2 Nyttjande av korttidsvård som anhörigstöd

Under en mätvecka i oktober 2018 uppgav stadens beställarenheter att det fanns 56 aktuella beslut om anhörigstöd i form av korttidsvård (8 av 14 beställarenheter besvarade frågan). Besluten gällde både temporär avlastning och mera regelbunden växelvård.

4.3 Driftskostnad för korttidsvård

Ersättning till stadsdelsnämnderna för vård- och omsorgsboende regleras i budget. Ersättningen för korttidsvård anges inte, den beslutas av respektive stadsdelsnämnd. 2018 ligger priset för en korttidsplats mellan 1 900- 2 775 kronor per dygn. Ersättningen ska bland annat kompensera för den hyreskostnad som verksamheten inte kan ta ut av den boende.

Verksamheterna Kinesen och Hornskroken är kommunövergripande verksamheter och finansieras genom anslag till de stadsdelsnämnder där verksamheterna är belägna. Pensionat Kinesen drivs av stadens egenregi verksamhet och ersätts med 5 568 000 kr/år (2018). Lokalhyra 300 000 kr/år. Pensionat Hornskroken drivs på

entreprenad och verksamheten ersätts med 5 564 988 kr/år (2018) inkluderat momskompensation 2,5 procent. Ingen extra kostnad för hyra.

5. Behov av och efterfrågan på korttidsvård som anhörigstöd

I tidigare utredning om bland annat korttidsvård framgick att önskemål förts fram av anhöriga som vårdar somatiskt sjuka personer att kunna få avlastning på samma sätt som är möjligt på Pensionat Hornskroken och Pensionat Kinesen.

Frågan om anhörigstöd i form av korttidsvård i den form som ges vid pensionaten Kinesen och Hornskroken diskuterades vid ett möte med stadens anhörigkonsulenter. Här var gruppen enig om att även för anhöriga till personer med somatiska vård- och omsorgsbehov är det angeläget att smidigare kunna boka korttidsvård vid en periods avlastning behövs.

Även stadens beställarenheter fick en fråga om efterfrågan på mera flexibla beslut för avlastning i form av korttidsvård, liknande de för Hornskroken och Kinesen men för anhöriga till personer med behov av somatisk vård- och omsorg. Generellt svarade beställarenheterna att det troligen finns ett mörkertal vad gäller behovet av avlastning för anhörigvårdare men att relativt få klart har uttryckt detta behov. Många känner förmodligen inte till Hornskroken och Kinesen och den formen av avlastning. Några uppgav att anhöriga efterfrågar mera flexibilitet kring bokningen av boende och generellt mer flexibla beslut. Istället för att bevilja en specifik vecka växelvård med ett specifikt intervall efterfrågas ett beslut där det framgår hur många dagar som beviljas och där den anhörige själv kan bestämma och boka när man är i behov av avlastning.

I detta sammanhang kan nämnas den undersökning som Äldrecentrum genomförde i samarbete med äldreförvaltningen om korttidsvårdens roll inom äldreomsorgen. Undersökningen resulterade i rapporten *Korttidsvård- en vårdform som söker sitt innehåll, 2011*. Den tog bland annat upp korttidsvårdens roll som anhörigstöd. Där beskrivs att anhöriga många gånger upplevde vardagen på korttidsboendet som innehållslös och med en torftig miljö. De efterlyste en korttidsvård med ett socialt innehåll och en boendemiljö som upplevdes lugn och tilltalande.

6. Slutsatser

Antalet äldre kommer att öka. Åldersgruppen 80 år och äldre ökar från cirka 35 000 år 2017 till cirka 72 000 år 2040. Många äldre ges stöd, vård, och omsorg av sina anhöriga och vikten av stöd till dessa anhörigvårdare understryks bland annat i stadens *Program för stöd till anhöriga 2017-2020*. Korttidsvård som anhörigstöd har således en viktig funktion att fylla.

Önskemål har framkommit från anhörigvårdare att på ett mera flexibelt sätt kunna få avlastning när en periods vila och återhämtning behövs. I den utredning som presenterades i äldrenämnden 2017 *Profil-, intressent- och korttidsboende* redovisades en efterfrågan på avlastningsplatser för personer med somatiska vård- och omsorgsbehov, i samma form som på pensionaten Kinesen och Hornskroken. Det handlar således om en verksamhet som är speciellt inriktad för anhörigstöd, en lugn och trivsamt miljö där också den anhörige känner sig trygg och nöjd med att den närstående får en positiv upplevelse under vistelsen. Tidigare har framförts att den korttidsvård som erbjuds många gånger ska uppfylla en bredd av olika behov, från akuta insatser för personer som kommer från slutenvården till vård vid livets slut.

Äldreförvaltningens uppdrag har varit att utreda förutsättningarna för anhörigstöd i form av korttidsvård motsvarande Kinesen och Hornskroken för personer med vård- och omsorgsbehov. Äldreförvaltningen ser inget hinder att med befintliga resurser i form av korttidsvårdsplatser, avdela en enhet med platser specifikt för anhörigstöd. Verksamheten ska vända sig till de som vårdare en närstående med somatiska behov av vård- och omsorg. Liksom för pensionaten Kinesen och Hornskroken ska biståndsbeslut fattas som sträcker sig över en längre tidsperiod och med omfattningen angiven i antalet beviljade dygn för avlastning per månad. Plats för avlastning kan sedan bokas vid behov.

Verksamheten kan bedrivas i ett lugnare tempo och enheten bör vara liten, 4-6 gäster. Dagen ges ett socialt innehåll och både den närstående och anhörigvårdaren står i centrum.

För att få ett bättre beslutsunderlag skulle en verksamhet kunna drivas i projektform med regelbunden uppföljning för att kunna följa både efterfrågan och utveckling av verksamheten.